



PROJEKTNA KNJIGA

Spoznaj! Ohrani! Ustvari!

Ime in priimek: _____

Razred: _____

Leto: _____

Predmet: _____

www.dedi.si

Gradivo 1.0.

Pripravil: dr. Gregor Torkar

Ljubljana, februar 2010

SPOZNAJ, OHRANI IN USTVARI DEDIŠČINO

Se sprašuješ, kako so včasih živelji v gradovih ali kako je tvoja babica brez pralnega stroja prala perilo. Pa zakaj je Postojnska jama tako zanimiva? Če te zanimata naravna in kulturna dediščina na Slovenskem, je ta projektna knjiga odličen pripomoček za

spoznavanje, ohranjanje in ustvarjanje dediščine.

Kaj je dediščina? Zakaj jo ohranjam? Kaj je vredno ohranjati? Kako nastane dediščina? Kako lahko ustvarjam dediščino?

To je samo nekaj vprašanj, ki si jih snovalci Digitalne enciklopedije kulturne in naravne dediščine na Slovenskem (DEDI) vedno znova zastavljamo. Z uporabo enciklopedije DEDI hote ali nehote postajaš raziskovalec in ustvarjalec dediščine.

Gradovi, cerkve, freske, pesmi, plesi, knjige, kozolci, noše, domači običaji, obrti, arheološka najdišča, vaška drevesa, jezera, slapovi, kraške jame ...

... vse to je (lahko) dediščina.

NAČRTUJ SVOJE PROJEKTNO DELO

Projektna knjiga je sestavljena iz nalog, navedenih v spodnji tabeli. Načrtuj, koliko časa boš potreboval za posamezno naložo.

NALOGA	MESEC IN TEDEN	OPRAVIL
IZBIRA OBJEKTA DEDIŠCINE		
NAPIŠI KRAJŠI OPIS		
NAPIŠI DALJŠI OPIS		
IZBERI KLJUČNE BESEDE		
DOLOČI KRITERIJE		
PREDSTAVI DEDIŠČINO		
NAREDI INTERVJU		
NAPIŠI KONČNI OPIS		
NAPIŠI BLOG		

KJE IN KAKO IZBIRATI

Tvoja naloga je, da v svojem domačem okolju spoznavaš, ohranjaš in ustvarjaš dediščino.

- ♣ *Pošči zanimivosti, ki so ti všeč in bi jih rad ohranil.*
- ♣ *Opozori nas na prezrto dediščino v tvojem kraju.*
- ♣ *Pošči ljudi, ki ohranjajo slovensko izročilo ali počno kaj zanimivega, novega in izvirnega.*

Ne išči predaleč, previsoko ali pregloboko. Odpri oči in se ozri okoli sebe. Veliko lepega in minljivega je okrog nas. Ne pusti, da se izmuzne v pozabo.



Fotografiraj, nariši, poišči, opiši, izmeri, pogovori se, poskušaj razumeti kako deluje in vse svoje ugotovitve zapiši v projektno knjigo.

Najboljše bomo objavili v enciklopediji DEDI.

KRAJŠI OPIS DEDIŠČINE

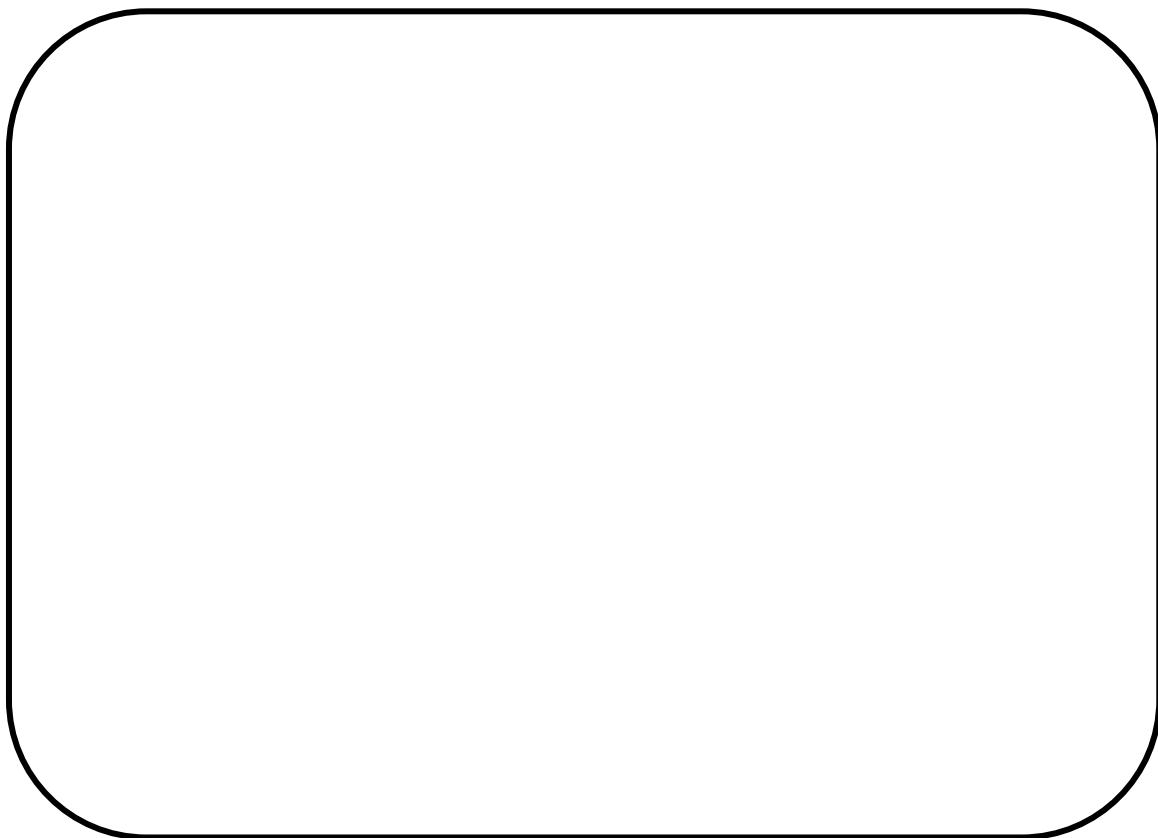
IME

Poimenuj izbrano dediščino – ime naj bo kratko in sporočilno.

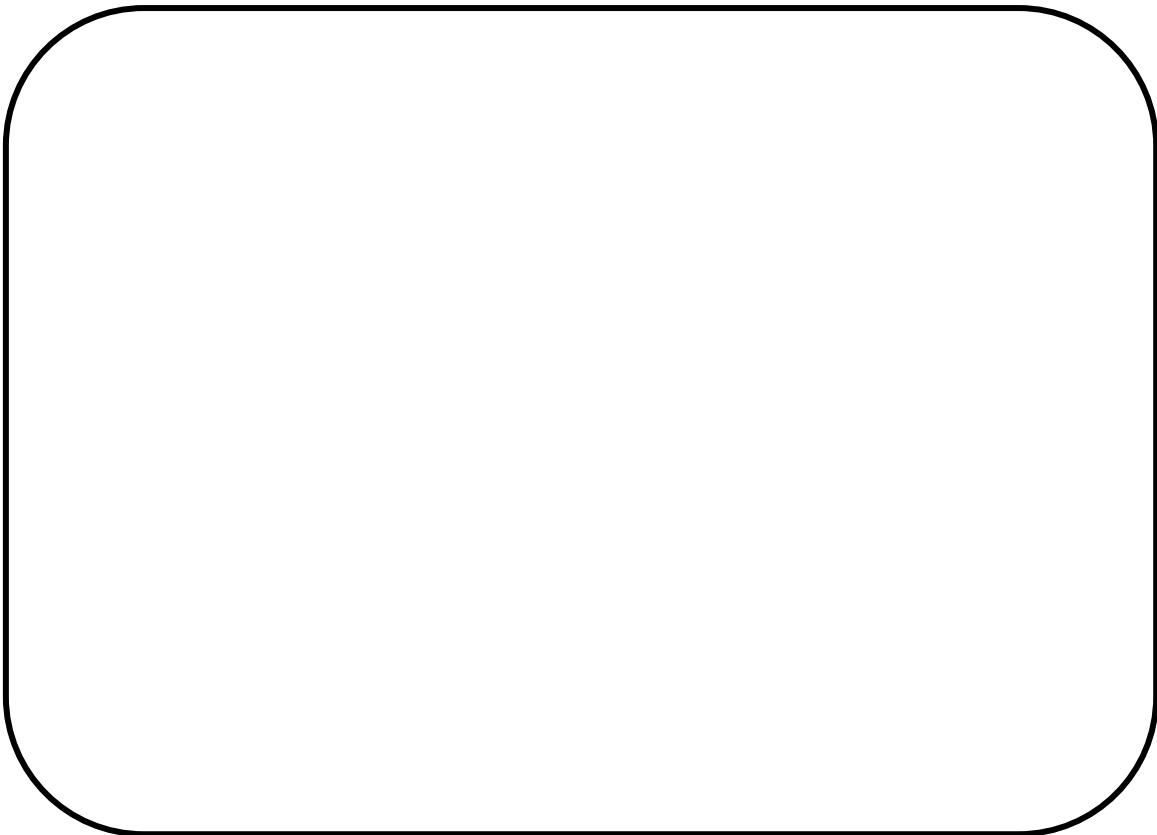
KRATEK OPIS

V največ treh stavkih opiši svojo dediščino.

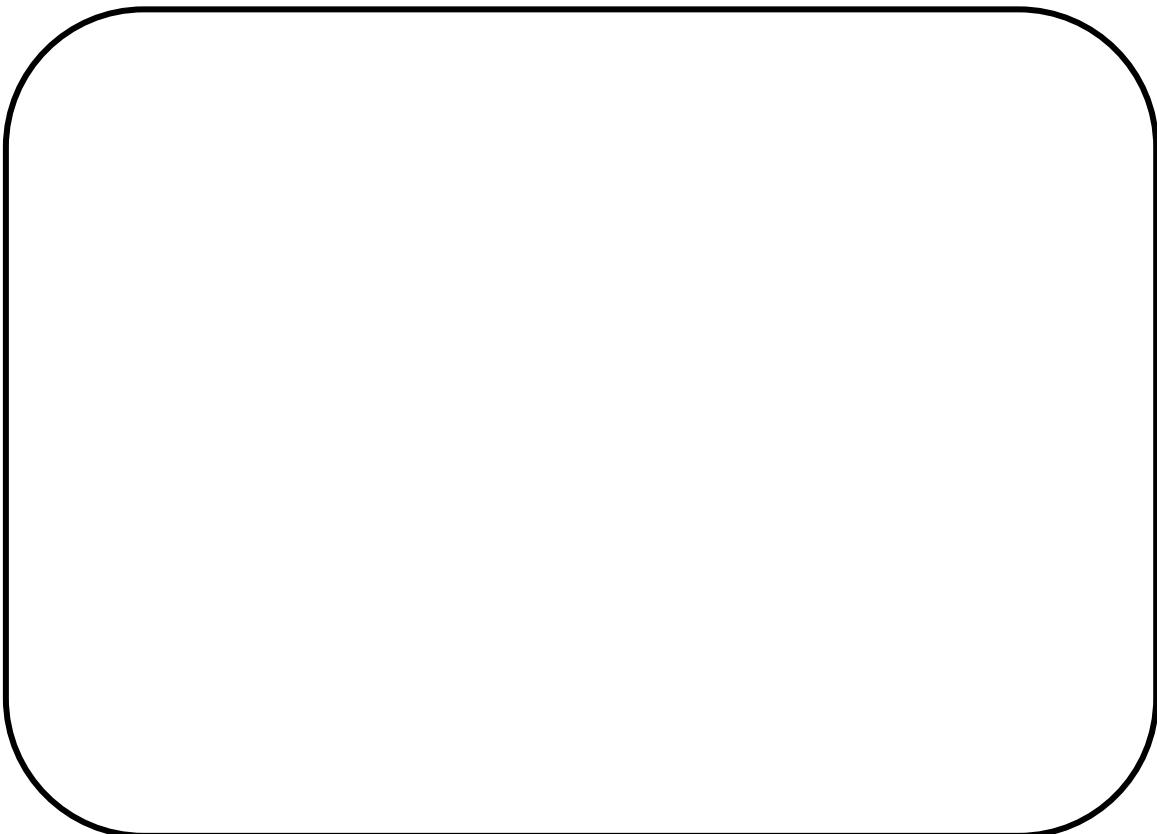
Nariši risbo/e ali prilepi fotografijo/e, ki najbolje ponazarja/jo izbrano dediščino.



slika 1:



slika 2:



slika 3:

DALJŠI OPIS DEDIŠCINE

Odgovori na naslednja vprašanja o tvoji dediščini.

- ♣ Kaj vse obsega tvoja dediščina? Opiši jo.

- ♣ Kje se nahaja tvoja dediščina? Ali veš, koliko je star(a) (kdaj je bila izdelana, kdaj je nastala)?

- ♣ Kaj so njene posebnosti – zgodbe, anekdote, lepote, izjemnosti ...?

- ♣ Zakaj jo je vredno ohranjati?

- ♣ Kaj tebi osebno pomeni izbrana dediščina?

KLJUČNE BESEDE

Za lažje iskanje, urejanje in sporazumevanje imajo opisi dediščine svoje KLJUČNE BESEDE. Tudi ti oblikuj seznam največ 10 ključnih besed, ki po tvojem mnenju najbolje opisujejo twojo dediščino.

Npr. če si izbereš za svojo dediščino cerkev, so lahko izbrane ključne besede zvonik, križ, zvonec, krščanstvo, pokopališče, freske, molitev, maša, duhovnik, poroka, krst, sveče, jaslice, netopirji ...

Zapiši svoje ključne besede:

Za pomoč pri oblikovanju ključnih besed o tvoji dediščini poprosi tudi 5 prijateljev in znancev. Pokaži jim kratek opis svoje dediščine in slike (fotografije, ilustracije, video posnetke ...) ter jih poprosi, da zapišejo svojih 10 ključnih besed o izbrani dediščini.

Ključne besede osebe 1 so:

Ključne besede osebe 2 so:

Ključne besede osebe 3 so:

Ključne besede osebe 4 so:

Ključne besede osebe 5 so:

Ključne besede primerjaj in izberi 5 ključnih besed, ki se najpogosteje ponovijo, ter jih zapiši spodaj.

To so najpogosteje uporabljane ključne besede.

Ključne besede so ti v pomoč pri iskanju po opisih dediščine v enciklopediji DEDI. Obišči spletno stran www.dedi.si in vpiši dve najpogostejši ključni besedi, ki označujeta tvojo dediščino. Koliko zadetkov najdeš v enciklopediji DEDI?

Odpri enciklopedijo DEDI in vpiši ključno besedo.

The screenshot shows the homepage of the DEDI digital encyclopedia. At the top, there's a navigation bar with links for 'File', 'Edit', 'View', 'History', 'Bookmarks', 'Tools', and 'Help'. Below the bar, there's a toolbar with icons for back, forward, search, and other functions. The address bar shows the URL <http://www.dedi.si/>. The main content area features the DEDI logo and a banner with the text 'Gradimo prvo digitalno enciklopedijo naravne in kulturne dediščine na Slovenskem'. Below the banner, there's a search bar with the placeholder 'Vpiši ključno besedo!'. To the right of the search bar are buttons for 'Napredno iskanje' (Advanced search) and 'Išči' (Search). The page also includes a section for 'Most Visited' and 'Latest Headlines'. At the bottom, there are links for 'Medijsko središče', 'Projekt DEDI', and 'Sodelavci in partnerji', along with logos for the National and Regional Development Fund and the Ministry of Higher Education, Science and Technology.

Primer: zadetki za ključno besodo »slap«.

Objekt dediščine

Objekt dediščine

Objekt dediščine

V digitalni enciklopediji DEDI trenutno lahko pregledujete 55 objektov slovenske naravne in kulturne dediščine.

Rezultati iskanja - DEDI

slap

Slap Savica
Kraški izvir Savice in **slap** pod steno Komarč v Bohinju. **Slap Savica**, Savica ... na skrajnem severozahodnem obodu Bohinjske kotline. **Slap** je pravzaprav izvir Save Bohinje, ... do Bohinjskega jezera, imenuje Savica. **Slap Savico** sestavlja dva vodna curka, ... ohranjeni pisi viri o potopovanjih k temu **slapu**. V podobi padajoče vode so svoj ...
[Naravna dediščina](#)

Spodnji Peričnik
Slap v ledeniški dolini Vrat, kjer voda pada preko slikovite previsne konglomeratne stene. Spodnji slap Peričnika, Peričnik ... konglomeratne stene, prek katere pada **slapova**. Nastanek Peričnika je povezan z ledeniškim ... pa je voda začela premagovati v obliki **slapa**. V tisočletij nenehnega dolbljenja in odnášanja ... v žlebu kakih 5 m desno od spodnjega **slapa**, kjer je voda tekla vse ...
[Naravna dediščina](#)

Boka
Boka na južnem podnožju Kaninskega pogorja je največji in najbolj vodnat slovenski **slap**. **slap Boka** ... z nadmorske višino 730 m pada v močnem dvostopenjskem **slapu** (105 in 33 m) in se na ... Boka je eden izmed redkih slovenskih **slapov**, ki še vedno raste, saj voda z ... močjo udarja v podlogo in poglablja podnožje **slapu**. Izvir Boke je stalen, vendar njegova ...
[Naravna dediščina](#)

Čeda
Nekdanji najvišji slovenski **slap** v Makekovi Kočni na Jezerskem. ... Vzroke za odstotnost širše prepoznavnosti **slapu** gre verjetno iskat v njegovi skromni ... tako uvršča med srednje visoke **slapove**. Nahaja se v ledeniško preoblikovani dolini ... je potok začel premagovati v obliki **slana**. Zaradi nestabilnosti v kamninah, ki naredijo ...

Done

Ključna beseda 1: _____

Datum zapisa: _____

Število zadetkov v DEDI: _____

Zapiši naslove prvih treh zadetkov:

-

-

-

Ključna beseda 2: _____

Datum zapisa: _____

Število zadetkov v DEDI: _____

Napiši naslove prvih treh zadetkov:

-

-

-

KRITERIJI

Obstajajo štiri vrste dediščine: **nepremična dediščina, premična dediščina, živa kulturna dediščina in naravna dediščina.** S klikom na enciklopedijo DEDI (www.dedi.si) lahko na enem mestu pregleduješ vse štiri in to v treh različnih okoljih.

Vsek objekt dediščine, ki je opisan v enciklopediji, smo poimenovali DEDITEKA. Kadar je skupaj združenih več objektov dediščine (deditek), to imenujemo NAPREDNA DEDITEKA.

Npr. slap Savica je dediteka, ki jo uvrščamo med naravno dediščino (naravne vrednote). Natančneje med hidrološke vrednote - slap in kraški izvir.

The screenshot shows the DEDI (Digital Encyclopedia of Natural and Cultural Heritage) website. The main content is about the waterfall Slap Savica. Key elements include:

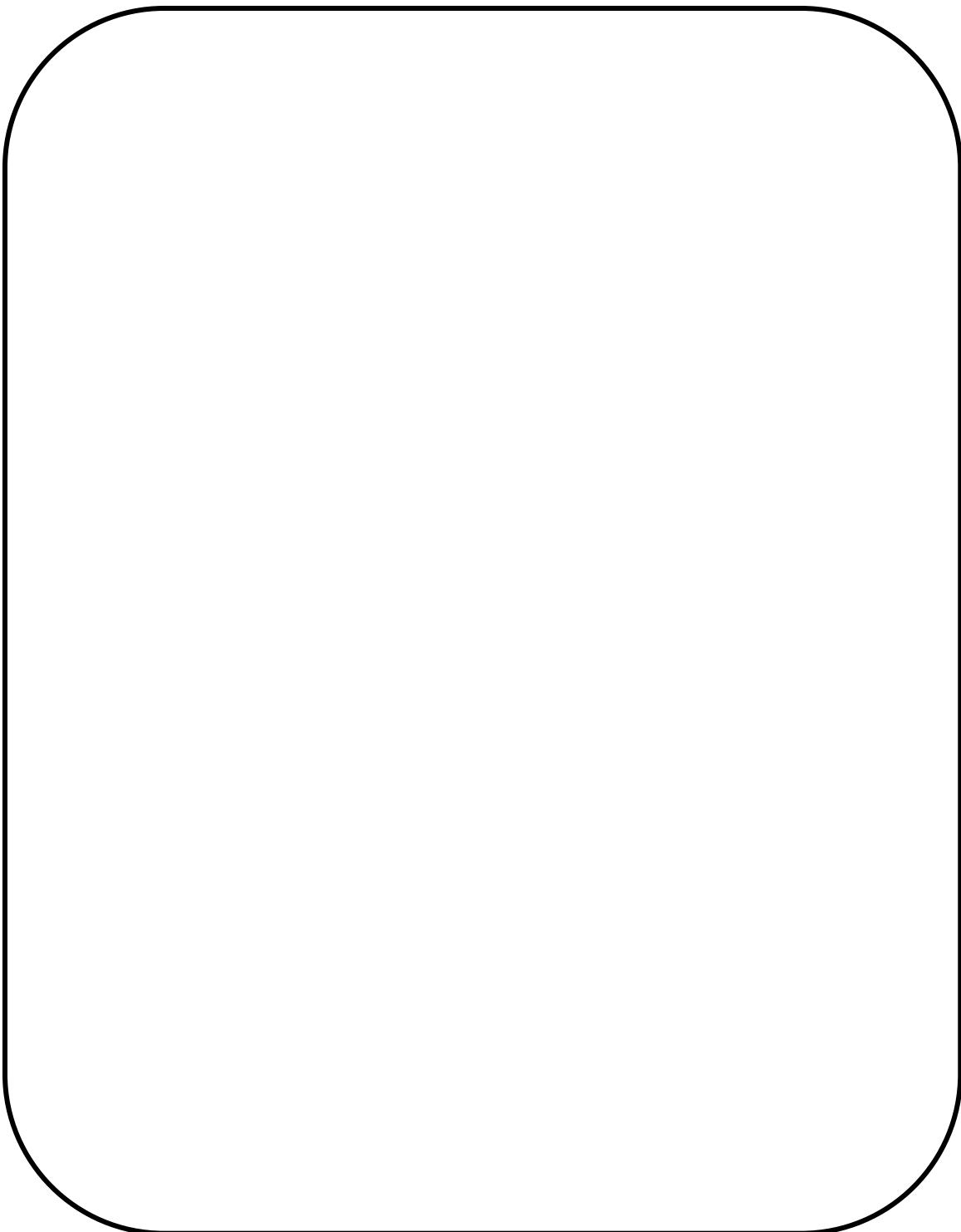
- Lokacijski podatki:** Includes a map and links to Geopedia and Gaea+.
- Status:** Describes it as a natural resevoir of the Triglav Lakes Valley (Uradno glasilo občine Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 5/90) and part of the Triglav National Park (Uradištvo SRS, št. 17/81).
- Taksonomija:** Shows the taxonomic classification: naravna dediščina > hidrološka vrednota > izvir > kraški izvir.
- Ključne besede:** Includes terms like Ziga zoja, franc presteren, valentin voznik, vincenc dornheister, bohinj, komarca, dolina triglavskih jezer, alpe, triglavski narodni park, Okop.
- Poglejte si tudi:** Links to other pages: Dolino jezero, Zeleno jezero, Jezero v Ledmahi, Črno jezero, Spodnji Peršnik, Okop.
- Vrste dediščine**: A red box highlights this section on the right side of the page.

- ♣ Še enkrat si dobro oglej svojo dediščino ter jo poskušaj uvrstiti v eno od štirih vrst dediščine, ki so opisane v enciklopediji DEDI. Ali jo lahko uvrstiš v več kot eno vrsto dediščine?
-
-

- ♣ S pomočjo enciklopedije DEDI poišči podobne dediteke ter jih primerjaj s tvojim primerom. Ali je opisan v enciklopediji? Opiši, v čem je tvoj primer dediščine primerljiv ali neprimerljiv z opisanimi v enciklopediji DEDI. Opiši tudi, na kakšen način si iskal(a) primerljive opise dediščine v enciklopediji DEDI?
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

- ♣ Ali lahko ugotoviš, koliko je stara tvoja dediščina? Naštej in opiši objekte v enciklopediji DEDI, ki so iz istega obdobja? Primerjaj jih s tvojo dediščino?

- ♣ S pomočjo interaktivnega spletnega atlasa v enciklopediji DEDI poišči vse objekte dediščine v okolici tvojega domačega kraja (tvoje dediščine) ter oblikuj zemljevid. Natisni ga in prilepi v projektno knjigo.



PREDSTAVITEV DEDIŠČINE

Oblikuj plakat (kolaž) ali PowerPoint predstavitev in predstavi dediščino sošolcem in sošolkam/staršem/starim staršem. Povabi na predstavitev tudi strokovnjake ali dobre poznavalce dediščine. Odgovori si na naslednja vprašanja!

- ♣ Ali je bila predstavljena dediščina zanimiva poslušalcem? DA/NE
 - ♣ Si od njih izvedel(a) kaj novega o predstavljeni dediščini? DA/NE
 - ♣ Ali se jim zdi predstavljena dediščina zanimiva ter vredna ohranjanja?
Utemelji, zakaj da ali ne.
-
-
-
-

Če dobiš vsaj dva pritrdilna odgovora (»DA«), potem nadaljuj z izpolnjevanjem projektne knjige. V nasprotnem primeru razmisli o drugem primeru dediščine ali bolje razišči predstavljeno dediščino.

INTERVJU (1/4)

Intervjuvaj osebo, ki ve veliko povedati o dediščini, ki si jo izbral(a).

Pri oblikovanju vprašanj si lahko pomagaš s spodnjo shemo vprašanj. Oblikuj tudi svoja vprašanja.

1. NA ZAČETKU

Najprej se predstavi kdo si in od kje prihajaš. Nato intervjuvani osebi pojasni, o čem se boste pogovarjali.

2. V SREDINI

Smiselno uporabi naslednja vprašanja:

- ♣ Zakaj vam je opisana dediščina zanimiva?
- ♣ Kako bi vi predstavili opisano dediščino nekomu, ki je ne pozna?
- ♣ Kaj je na njej tako posebnega?
- ♣ Kdo vam jo je prvi prestavil/povedal zanjo?
- ♣ Ali poznate še kakšen podoben primer dediščine?
- ♣ Kaj se bo po vašem mnenju z njo zgodilo v naslednjih desetih in stotih letih?
- ♣ Kaj bi naredili, če bi jo nekdo poskusil uničiti?

3. NA KONCU

Zapiši si kraj in datum pogovora ter ime in priimek intervjuvane osebe. Zahvali se ji za odgovore in naklonjen čas.

INTERVJU (2/4)

Prostor za zapisovanje odgovorov.

*Pozdravljeni, moje ime je _____ in prihajam iz _____ šole
_____. Zahvaljujem se vam sodelovanje. Rad(a) vi vas
povprašal(a) o ...*

Moje prvo vprašanje je ...

INTERVJU (3/4)

Prostor za zapisovanje odgovorov.

INTERVJU (4/4)

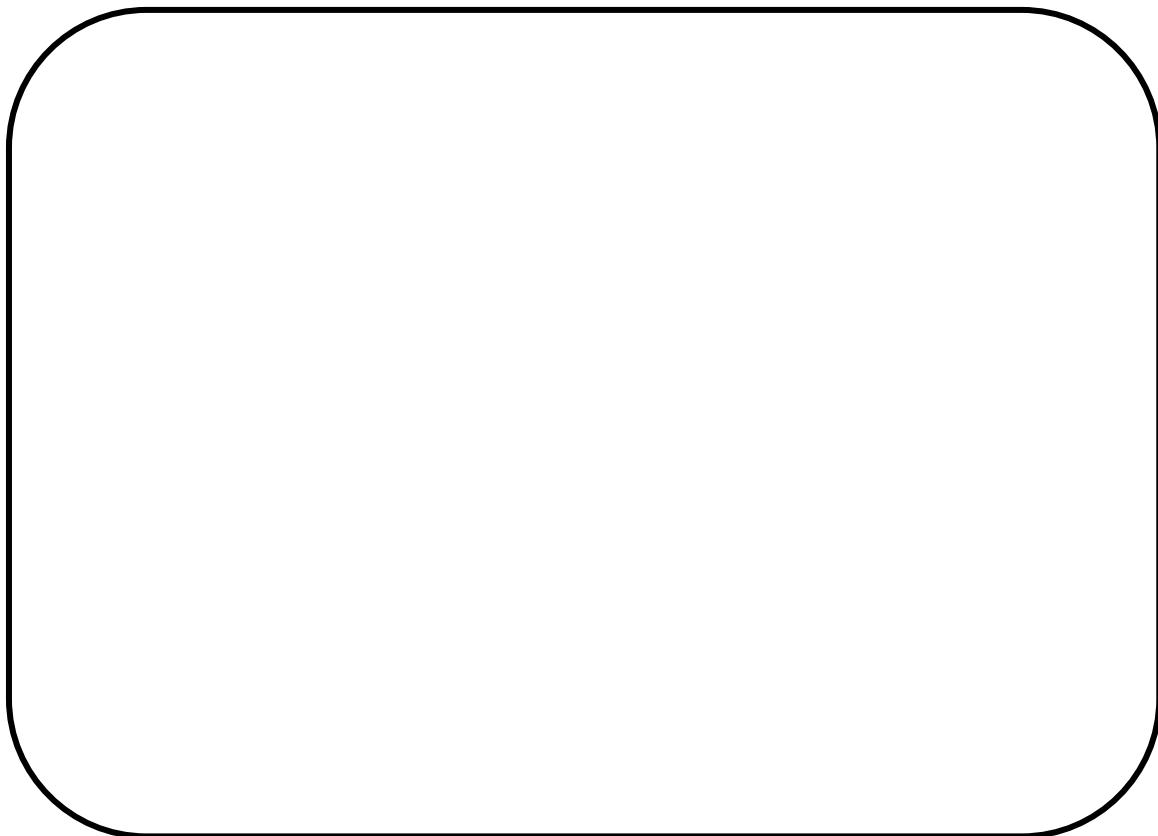
Prostor za zapisovanje odgovorov.

KONČNI OPIS DEDIŠČINE

Še enkrat natančno preberite vse zapiske v projektni knjigi in napišite končni opis. Najboljše bomo objavili v enciklopediji DEDI.

IME

KRAJŠI OPIS

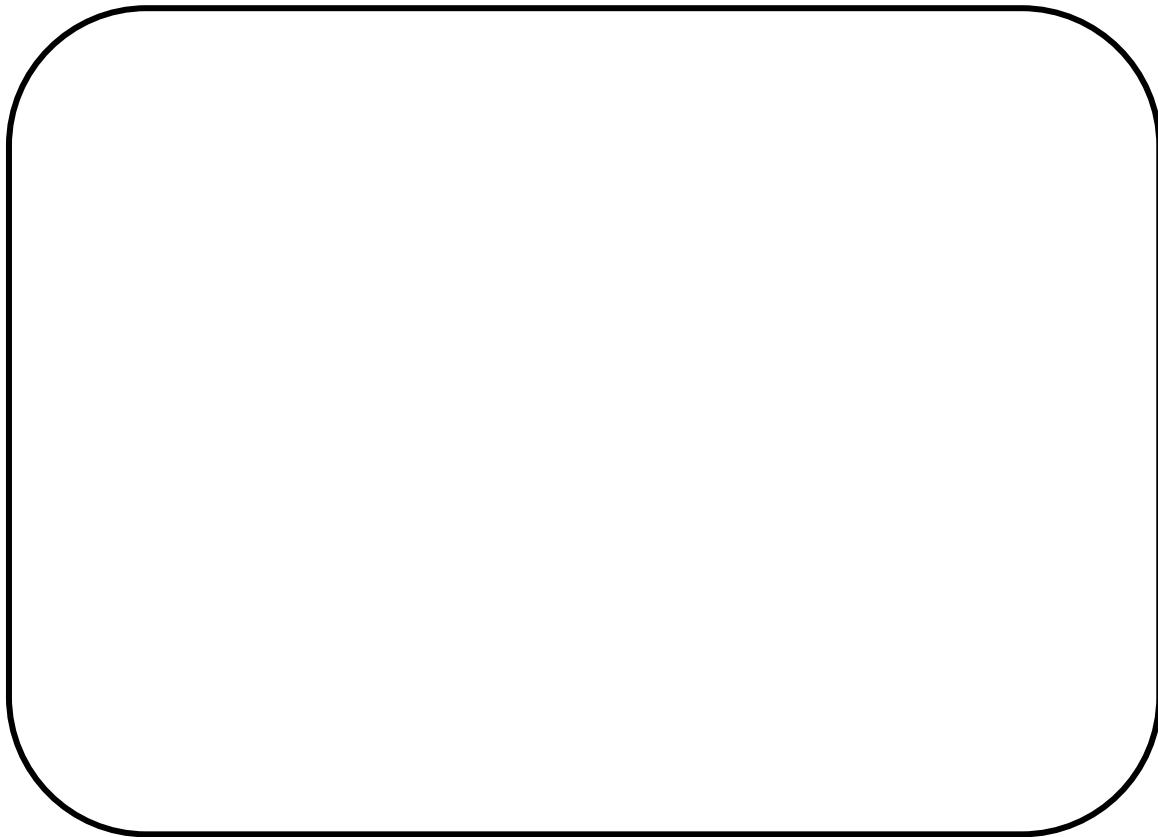


Opiši sliko 1:

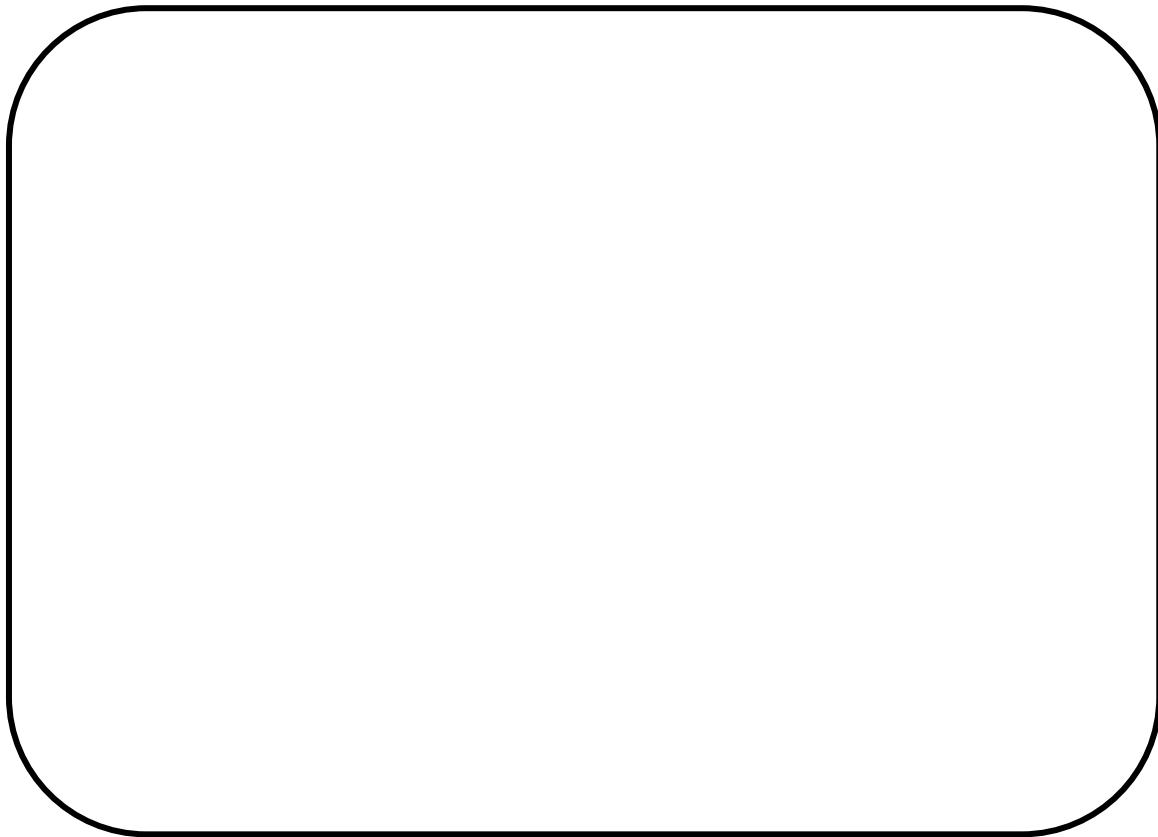
VRSTA DEDIŠĆINE

KLJUČNE BESEDE

DALJŠI OPIS



Opiši sliko 2:



Opiši sliko 3:

UPORABLJENI VIRI IN LITERATURA:

AVTOR ZAPISA

MOJ BLOG

Zapiši svoja razmišljanja o raziskovanju dediščine in uporabnosti enciklopedije DEDI. Ali ti je bilo všeč delo s projektno knjigo? Sporoči nam tudi, kako lahko knjigo izboljšamo.

Digitalna enciklopedija naravne in kulturne dediščine na Slovenskem

www.dedi.si

Digitalna enciklopedija naravne in kulturne dediščine na Slovenskem